

אורח נטה ללוד

סיפור

(המשך)

אמר ירוחם אם לא מצאת קורת רוח משיבתך בארץ ישראל צריך היית אדוני לאבד עצמך לדעת. לאבד עצמי לדעת? הוסיף ירוחם ואמר או להעלם, או לעלם את שמך, שלא ידעו שאתה חי. או...

או ללבוש כלי גולה ולילך ממקום למקום ולנשק עפר כל הארצות ולהכות על לבך ולומר אני הוא זה שמשכתי אנשים אחרי לארץ ישראל וטעיתי. אל תהו גמסכים אחרי. אני לירוחם, וכי אני פתיתי שיעלו אחרי לארץ ישראל. אמר ירוחם רצונך שאומר לפניך דבר, כגון שיר שחיברת עד שלא עלית לארץ ישראל. אני לירוחם, שיר שחיברתי אני?

השווה ירוחם שתי רגליו ועמד מלא קומתו לפני והניח שתי ידיו על לבו וקרא בנעימה

אהבה נאמנה עד שאולה,
נשבעתי לך באלהי השמים,
כל אשר פה לי בגולה,
אתן כפרך ירושלים.

אני, שתוק ירוחם שתוק,

אבל ירוחם לא שתק, אלא הוסיף וקרא

גם חיי גם רוחי גם נשמת,
אתן בעדך עיר הקודש,
בהקיץ ובחלום את ראש שמחתי,
חגי ומשושי, שבת וחודש,

אני לירוחם, שתוק בן אדם, אמרתי לך, שתוק. ירוחם לא שתק, אלא הוסיף וקרא

קריה נשגבה עיר עולמים,
אם מלכך אין בך ועמך עם עני
מראש ומקדם עד קץ הימים,
קשר אדני בך את תקות השני.

אמרתי לו לירוחם אם אינך שותק הריני מניחך והולך לי. לא השגיח בדברי וקרא

ואם יאטר עלי פיו בור קברי,
עם מתי עולם שוכני קברים,
בשואל תחתית את עזי וסברי,
עיר לנו עז תפארת ערים.

אמר ירוחם יודעני ששיר זה אינו חביב עליך, נשתבח טעמך ונמאסו עליך חרוזים ירושלים שמים, אבל אני אומר לך, שיר זה אינו נאה מטעם אחר, מטעם שהוא נכנס ללב ומונה את הנפש.

אמרתי לו לירוחם כשבאת לשם ולא מצאתני כלום היתה הארץ ריקה. אם אני לא הייתי שם הרי היו הרבה כנגדי. כלום אין ארץ ישראל אלא אני. והלא אפילו מאנשי עירנו כבר עלו כמה מהם ואין ספק שקיבלו אותך בסבר פנים יפות.

אמר ירוחם אמת נכון הדבר, כמה מבני עירנו עלו לשם. אמרתי לו לירוחם רואה אתה, אם אין אני שם יש שם אלף כמותי.

חייך ירוחם ואמר אלף כמותך אדוני, ואולי אלף ואלף. מהם עשו כמותך, כלומר יצאו לחוצה לארץ ומהם נעשו פקידים וסוחרים וחנוונים וספרים.

אמרתי אני לירוחם, ואותם שעלו עמך כולם פועלים?

אמר ירוחם, קצתם חלו בקדחת ובשאר תחלואים ומתו, ונתפזרו עצמותיהם בכל בתי הקברות שבארץ, ואלו שלא מתו חשובים כמתים, משתחווים לפני כל פקיד קטן ואומרים חוס ורחם עלי, ספחני נא אל אחת הכהונות לאכול פת לחם. אני, ואותם שלא מתו ולא חלו, היכן הם?

אמר ירוחם, היכן הם, נתפזרו בכל הארצות. יותר משנשתיירו בארץ ישראל אתה מוצא בכל חמשת חלקי העולם.

אני, ולא הוצאתם תועלת משיבתכם בארץ ישראל?

ירוחם, אמת נכון הדבר, תועלת גדולה הוצאנו מן הארץ, למדנו ערכה של עבודה.

פשטתי את ידי כלפי ירוחם ואמרתי וכי דבר זה קל הוא בעיניך?

ענה ירוחם ואמר אבל העבודה אינה קלה.

אמרתי לו אני כלום זו בלבד אינה קלה, וכי יש דבר קל בעולם. עכשיו נחזור לענין ראשון. אתה מגנה אותי ששיבחת את ארץ ישראל, וכי ראשון אני בדבר זה, וכי יחידי אני בדבר זה, אין לך כל דור ודור שלא סיפר בשבחה של ארץ ישראל ולא שמעתי שיבואו עמהם בטרונאיא. אלא כל הדורות שהיו לפנינו מצאו בארץ מה שמצאו בספרים לפיכך חיבבו את הארץ וחיבבו את הספרים שמספרים בשבח הארץ, ואתם ביקשתם לכם בארץ, לא מה שביקשו אבותינו ולא מה שמספרים הספרים עליה ולא את הארץ כמות שהיא, אלא ארץ כמות

שאתם דורשים, ולפיכך לא נשאה הארץ אתכם. ארץ אשר ה' אלקיך דרש אותה כל הימים, לא כשם שאתם דורשים אותה ולא כשם שחבריתם דורשים אותה, אלא כשם שה' אלקיך דרש אותה. עכשיו הריני הולך לי, שכיר יום אתה ירוחם ואיני רוצה לעכב אותך. דבר זה שנגענו בו לא ניתן לפרשו על רגל אחת, מה שהנחנו היום נפרש מחר.

פרק שבעה עשר / עורפה של ירושלים

מיום שבאתי לכאן לא שמעתי שהזכיר אדם את ירוחם חפשי, חוץ מאותה חנווניית שלקחתי אריגין אצלה וחוץ מלוליק זומר בנו של בעל המלון שהתלוצץ בו בפני רחל. פעם אחת שאלתי עליו את דניאל ב"ח ופטרני בלא כלום. אמר, ירוחם זה ממונה על תיקון דרכים, ולא הוסיף דניאל ב"ח בדבר זה ולא כלום. תמה אני אם יש אדם בעיר שממעטין לדבר עליו כמו על ירוחם חפשי, כשם שהוא אינו מדבר עם הבריות כך הם אין מסיחין בו. לפיכך תמהתי כשהזכירה רחל את שמו.

מה ראתה רחל להזכיר את ירוחם חפשי? דבר זה צריך ביאור ואיני יודע לבארו, ומוטב שאספר אימתי הזכירה אותו ולאיזה ענין הזכירה אותו.

שני ימים לא יצאתי מחדרי, מפני שנתעצלתי לקום ומפני שחששתי בראשי. כשיצאתי ביום שלישי מחדרי קפצה רחל ואמרה לי ירוחם חפשי שאל עליך.

מאחר שאין בי מדת סקרנות לא שאלתי אותה מנין לה שירוחם חפשי שאל עלי, ומאחר שיש בי מדת דרך ארץ שאלתי אותה לשלומי.

(עוד יבוא).